

KRONIKA

KOORDYNACJA BADAŃ GLEBOZNAWCZYCH
W KRAJACH RWPG

W dniach 20—24.IX.76 r. odbyło się w Sofii zebranie gupy Komisji Rolnej RWPG dotyczące tematu 4.1. „Badanie prawidłowości kształtowania się gleb, ich właściwości warunkujących plonowanie roślin uprawnych, doskonalenie klasyfikacji użytkowych oraz sposobów kartowania gleb przy użyciu metod odległościowych”.

W zebraniu uczestniczyło 24 delegatów reprezentujących 7 państw wchodzących w skład RWPG (Bułgaria, Polska, Węgry, ZSRR, Czechosłowacja, Rumunia i NRD). Polskę reprezentowali: prof. dr J. Gliński i dr R. Walczak.

Koordinatorem tematu 4.1. jest Instytut Gleboznawstwa im. Dokuczajewa w Moskwie, a z jego ramienia prof. W. M. Fridland.

Celem zebrania w Sofii było ustalenie planu międzynarodowej współpracy na lata 1976—1980 oraz podpisanie protokołu z podjętych uchwał.

Koordinacja prac w temacie 4.1 ma na celu:

1. Badanie prawidłowości tworzenia się gleb, ich właściwości, składu, procesów przebiegających w glebach w warunkach naturalnych oraz pod wpływem oddziaływania człowieka. Poznanie całego kompleksu tych procesów da podstawy dla opracowania racjonalnego systemu uprawy, nawożenia i melioracji, co z kolei pozwoli stwarzać optymalne warunki dla rozwoju roślin uprawnych oraz właściwie ochraniać środowisko glebowe.

W tym przypadku zadaniem koordynacji będzie ustalenie obiektów i określenie zakresu badań dla każdego z nich, wymianę informacji o nowych metodach oraz dokonanie na drodze wielostronnych kontaktów wyboru wspólnych metod. Obiektami badań powinny być najbardziej typowe dla danego kraju jednostki glebowe.

2. Zestawienie i ulepszenie podstawowych (genetycznych i innych) oraz użytkowych klasyfikacji gleb na podstawie poziomów i profili diagnostycznych, mające w dalszej perspektywie na celu utworzenie jednolitej klasyfikacji gleb. Każda ze stron poda podstawy własnych klasyfikacji, ich nazwy, treść, taksonomię i diagnostykę. W dalszej kolejności każda strona opracuje synonimy dla aktualnych klasyfikacji w ujęciu tabelarycznym. Tą drogą, oprócz wyników naukowych, uzyska się cenne dane dla praktyki, np. w postaci jednolitej oceny zasobów gleb państw należących do RWPG.

3. Udoskonalenie kartografowania gleb (jednostek glebowo-kartograficznych, metod generalizacji w zależności od skali i przeznaczenia mapy oraz metod badań gleb na odległość).

4. Opracowanie zasad i stworzenie faktograficznego banku informacji o glebach w celu ich najbardziej racjonalnego użytkowania w różnych dziedzinach gospodarki krajowej, a szczególnie dla intensyfikacji, specjalizacji i koncentracji produkcji rolnej oraz dla ochrony gleb.

Ostatecznym efektem prowadzonych badań ma być ujednoczenie w krajach członkowskich RWPG klasyfikacji gleb, stworzenie banku informacji o glebach oraz ustalenie optymalnych właściwości gleb dla uzyskiwania wysokich plonów roślin uprawnych.

Odpowiedzialnymi za realizację badań i ich koordynację w obrębie poszczególnych państw i między państwami są następujące placówki naukowe w:

ZSRR — Instytut Gleboznawstwa im. Dokuczajewa w Moskwie,
Bułgarii — Instytut Gleboznawstwa i Programowania Plonów w Sofii,
WRL — Instytut Gleboznawstwa i Agrochemii w Budapeszcie,
NRD — Instytut Gleboznawstwa w Eberswalde,
CSRS — Instytut Gleboznawstwa i Agrochemii w Bratysławie,
Rumunii — Instytut Gleboznawstwa i Agrochemii w Bukareszcie,
Polsce — Zakład Agrofizyki PAN w Lublinie oraz IUNG w Puławach.

W skali międzynarodowej Bułgaria jest odpowiedzialna za koordynację badań czarnoziemów-smolnic i brunatnych gleb leśnych, Węgry — gleb łąkowych, łąkowo-czarnoziemnych i zasolonych, Polska — rędzin i gleb bagiennych, ZSRR — czarnoziemów i gleb darniowo-bielicowych, Czechosłowacja — gleb burych leśnych oraz gleb o ciężkim składzie mechanicznym, NRD — gleb pseudobielicowych i bielicowych piaszczystych.

Postanowiono ponadto powołać międzynarodowe stałe grupy robocze pracujące w zakresie:

- a) podstawowych i użytkowych klasyfikacji gleb,
- b) utworzenia i wykorzystania banku informacji o glebach oraz zastosowania metod numerycznych i maszyn cyfrowych,
- c) apartury i metodyki badań niezbędnych do realizacji tematu 4.1.
- d) zastosowań w gleboznawstwie metod badań na odległość.

Koordynację metodyki badań i aparatury zaproponowano Zakładowi Agrofizyki PAN w Lublinie.

Koordynacja będzie polegać na prowadzeniu badań według jednolitego programu, wymianie danych oraz dwustronnych i wielostronnych kontaktach w zależności od potrzeb. Etapowe zebrania całego zespołu planowane są w roku 1978 w CSRS oraz w 1980 roku w ZSRR.

Etapy wykonanych prac w ramach tematu 4.1. mogą być publikowane przez poszczególnych wykonawców, a ponadto przewiduje się wydanie po roku 1980 pod patronatem RWPG pracy zbiorowej, obejmującej całość wyników badań.

Jan Gliński